

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 132/2022 laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

KAJ VÄLIMÄKI
HALLINTOVALIOKUNTA
27.1.2023

Mahdollistetaan digitaalisen henkilöllisyyden palvelut

Mahdollistetaan digitaalisen henkilöllisyyden palvelut

- HE 133/2022 vp mukaiset digitaalinen henkilöllisyystodistus ja ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline mahdollistaisivat yhdenvertaisen tunnistautumisen sähköisiin asiointipalveluihin
 - Niiden avulla osoitettaisiin myös henkilöllisyys ja henkilötiedot
- Osoitettava henkilöllisyys ja henkilötiedot perustuisivat väestötietojärjestelmään luotuun henkilöllisyyteen ja tietoihin
- Henkilötiedot voisi jatkossa rekisteröidä väestötietojärjestelmään myös ehdotetun VTJ-lain 9 a §:n mukaisessa etärekisteröintimenettelyssä, jonka yhteydessä ulkomaalainen saisi myös asiointivälineen
 - Etärekisteröinnin yhteydessä käsiteltävistä biometrisistä tiedoista säännös 9 c §:ksi, tallennettavista tiedoista 9 b §:ksi ja VTJ:n uusien taustatietokenttien tietojen päivittämisestä säännös 9 d §:ään
 - Etärekisteröintimenettely on tarkoitus toteuttaa pääasiassa automatisoituna menettelynä, jossa asian ratkaiseminen automatisoidusti perustuisi ehdotettuun yleislainsäädäntöön julkisen hallinnon automaattisesta päätöksenteosta (HE 145/2022 vp.)
- Väestötietojärjestelmään luotaisiin henkilötietoriippumaton yksilöintitunnus, joka otettaisiin käyttöön digitaalisessa henkilöllisyystodistuksessa ja ulkomaalaisen digitaalisessa asiointivälineessä
 - VTJ-laissa säädettäisiin yksilöintitunnuksen antamisesta (11 a §), muuttamisesta (12 a §) ja luovuttamisesta (43.2 §)
 - Yksilöintitunnuksen käyttöönotto olisi toimijoille vapaaehtoista

**Henkilötunnus nykyistä
aiemmin ja laajemmin**

Henkilötunnus nykyistä aiemmin ja laajemmin

- Maahanmuuttaja voisi saada henkilötunnuksen nykyistä aiemmin eli jo oleskeluluvan hakuvaiheessa VTJ-lain 9 ja 22 §:ään tehtävillä muutoksilla
 - Jokainen oleskelulupaa hakeva voisi saada henkilötunnuksen lupaprosessin yhteydessä
- Ulkomaalainen voisi saada henkilötunnuksen etärekisteröitymällä
 - Etärekisteröityneet henkilöt eroteltaisiin väestötietojärjestelmässä henkilökohtaisesti tunnistetuista henkilöistä
- Henkilötunnusta tarvitaan laajasti asioitaessa Suomessa. Henkilöt yksilöidään tietojärjestelmissä ja niiden välillä laajasti henkilötunnuksella
 - Henkilön asiointi ja Suomeen asettuminen helpottuu
 - Hetua käsittelevät organisaatiot saavat säästöjä manuaalityön vähentyessä ja tietojen laadun parantuessa

Sukupuolisidonnaisuuden poistaminen henkilötunnuksesta

Sukupuolisidonnaisuuden poistaminen henkilötunnuksesta

- Henkilötunnuksen yksilönumero osoittaa henkilön juridisen sukupuolen
- Vuodesta 2027 alkaen yksilönumero ei enää osoittaisi sukupuolta
 - Uusissa tunnuksissa yksilönumero muodostuisi ilman sukupuolitietoa
 - Jo annettuja henkilötunnuksia ei muutettaisi, mutta niistäkään ei saisi enää päätellä sukupuolta
- Muutos toteutettaisiin muuttamalla VTJ-lain 11 ja 12 §:ää
- Ehkäistäisiin sukupuoleen kohdistuvaa syrjintää
- Kustannuksia aiheutuu erityisesti toimijoille, jotka päättelevät sukupuolitiedon henkilötunnuksesta

Tunnusten käsittelysäännöt yleisissä tietosuojasäädöksissä

Tunnusten käsittelysäännöt yleisissä tietosuojasäädöksissä

- Muutosehdotukset yleisiin tietosuojasäädöksiin on valmisteltu oikeusministeriössä
- Yksilöintitunnuksen käyttö rajattaisiin nimenomaisilla tietosuojalain 29 a §:llä ja rikosasioiden tietosuojalain 12 a §:llä yksilöintitarkoitukseen
 - Yksilöintitunnusta ei saisi käyttää henkilön tunnistamiseen edes yhtenä tietona
- Henkilötunnuksen käsittelysäännöksiä tietosuojalaissa (29 §) ja rikosasioiden tietosuojalaissa (12 §) täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin
 - Henkilön tunnistaminen yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmällä kiellettäisiin
 - Muutosehdotukset vastaavat nykyistä ohjeistusta eikä uudistuksen siksi ennakoida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia ihmisille, viranomaisille tai organisaatioille

Vaikutukset julkiseen talouteen

Vaikutukset julkiseen talouteen

Pakolliset kertaluonteiset kustannukset

Viranomainen	2022 / €	2023 / €	2024-2026 / €	Yhteensä / €
DVV	1 239 200	506 000	184 000	1 929 200
Vero	250 000	200 000	100 000	550 000
Migri	793 500			793 500
Poliisi	360 000			360 000

DVV:lle aiheutuisi pysyviä jatkuvia kustannuksia v.2023 alkaen 1 060 000 €/v ja Migrille 480 000 €/v.

Muiden viranomaisten määrärahatarpeet tulisi käsitellä erikseen osana julkisen talouden suunnitelmaa ja talousarviovalmistelua.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

KAJ VÄLIMÄKI, ERITYISASIAANTUNTIJA
KAJ.VALIMAKI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET